

NBA
Via consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl

22 april 2020

Betreft: reactie op tweede consultatie NBA-handreiking 1124 'Richtsnoeren Wwft'

Geacht bestuur,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw NBA-handreiking 1124. Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om u te voorzien van een reactie.

Algemeen

Met mijn onderneming AvanTime Compliance Consultants ondersteun ik accountantskantoren en -organisaties van groot tot klein op het gebied van kwaliteit. Hiertoe heb ik veelvuldig overleg met accountants aangaande de invulling van de vereisten van de wwft op het gebied van cliëntacceptatie en -continuering en (eventuele) meldenswaardige zaken. Duidelijk blijkt daarbij dat de wetgeving sec voor accountants verduidelijking behoeft. De NBA-handreiking levert daar een uitstekende bijdrage aan. Langs deze weg dan ook mijn complimenten aan degene die aan deze NBA-handreiking hebben meegewerkt.

Opmerkingen/overwegingen

Algemeen

In de richtsnoeren zijn nu enkele discussiepunten tussen beroepsorganisaties en BFT (en soms FIU) opgenomen. Het is aan de accountant om uiteindelijk zijn eigen standpunt te bepalen. In het kader van een richtsnoer zou ik definitieve guidance verwachten en geen 'open einden'. Daarmee wordt de toepasbaarheid van de handreiking verbeterd en krijgen de instellingen die de handreiking gebruiken ook zekerheid over de te ondernemen stappen in het kader van de wwft. Ik wil dan ook vragen of de nu voorliggende discussiepunten op korte termijn opgelost kunnen worden, waarbij alle betrokken partijen consensus bereiken. Dan is namelijk pas echt sprake van effectieve guidance voor de instellingen.

Voorbeelden cliënt in materiële zin

Onder paragraaf 3.1 zijn een aantal voorbeelden opgenomen. Deze helpen de accountant om de definitie van 'cliënt in materiële zin' nader te duiden. Met betrekking tot voorbeeld 12 stel ik echter vast dat mij niet duidelijk is waarom het buitenlandse hoofdkantoor (holding) in materiële zin geen belang zou hebben bij deze dienstverlening. Mijns inziens zijn zowel de holding als de dochtermaatschappij in deze casus cliënt in materiële zin. De jaarrekening van de dochtermaatschappij zal namelijk onderdeel vormen van de geconsolideerde jaarrekening van de holding. En daarmee is de situatie mijns inziens gelijk aan voorbeeld 11. Hier dient of een aanvullende toelichting opgenomen te worden waarom de situatie uiteindelijk verschilt van voorbeeld 11 of hier dient het voorbeeld aangepast te worden.

Daarnaast dient zich dan de vraag aan als er sprake is van een combinatie van voorbeeld 11 en 12, waarbij dus sprake is van controleplicht van de dochter en ook specifieke werkzaamheden worden verricht vanwege consolidatiedoeleinden. Wie zijn dan cliënt in materiële zin? Het toevoegen van een dergelijk voorbeeld acht ik aanbevelenswaardig.

UBO identificeren en verifiëren

Onder paragraaf 5.8.2 wordt het volgende gesteld: 'Dit onderdeel van het cliëntenonderzoek is alleen aan de orde als een cliënt mogelijk een UBO heeft.' De woordkeus 'mogelijk' lijkt te impliceren dat er veelal geen UBO is. Dat is volgens mij niet de insteek van de wet. Feitelijk is alleen in uitzonderingsgevallen geen UBO of pseudo-UBO.

Bijlage Overzicht welke gegevens een instelling in elk geval moet verkrijgen om te identificeren en verifiëren

In deze bijlage bij paragraaf 5.7 wordt onder andere gesproken van '...het document met een persoonidentificerend nummer...'. De term 'persoonidentificerend' volgt uit de wwft artikel 33. Niet duidelijk uit de wwft of de handreiking volgt wat nu verstaan wordt onder deze term. Is dit het BSN-nummer? Of is dit het ID-bewijsnummer? Verduidelijking van deze term acht ik aanbevelenswaardig. Als hier overigens het BSN-nummer mee bedoeld wordt, levert dit spanning met de AVG op en daarmee datgene wat in de handreiking onder paragraaf 5.14 gesteld wordt (het BSN-nummer dient op de kopie ID-bewijs onherkenbaar gemaakt te worden om het te mogen vastleggen).

Tekst objectieve indicator

Onder paragraaf 6.3 wordt de tekst van de objectieve indicator weergegeven. Ik geef u hierbij in overweging om hier te benadrukken dat het dus niet gaat om elke E. 10.000 die contant, met cheques aan toonder, een vooraf betaald betaalinstrument (prepaid card) of soortgelijke betaalmiddelen door de cliënt (van de accountant/belastingadviseur) wordt ontvangen of betaald aan debiteuren / crediteuren. In de praktijk zie ik nogal eens dat accountantskantoren menen dat zij, bij kennisname van een dergelijke transactie bij hun cliënt, over moeten gaan tot een melding op basis van de objectieve indicator. Hierbij verwarren zij het begrip 'instelling' met 'cliënt'. Het verdient aanbeveling in de handreiking te benadrukken dat het begrip 'instelling' ziet op het accountantskantoor en zolang het accountantskantoor niet zelf meer dan E. 10.000 aan contant, met cheques aan toonder, een vooraf betaald betaalinstrument (prepaid card) of soortgelijke betaalmiddelen ontvangt of aangeboden krijgt (of aanbiedt) er geen sprake is van een objectieve indicator. Natuurlijk wel van een subjectieve indicator.

Band met Nederland

Met betrekking tot de bezwaren van de beroepsorganisaties aangaande de standpunten van BFT op de wel of niet noodzakelijke 'band met Nederland' (paragraaf 6.4.3.4) stel ik vast dat een dergelijk standpunt van de beroepsorganisaties ook een nadelig neveneffect kan hebben: Buitenlandse entiteiten zoeken dan dienstverlening via Nederlandse instellingen om zodoende melding van ongebruikelijke transacties te voorkomen. Dat kan mijns inziens niet de bedoeling zijn. Het verdient aanbeveling dit aspect in het bezwaar mee te wegen.

Inkeerregeling

Paragraaf 6.4.6 gaat dieper in op meldingen welke verband houden met het gebruik maken van inkeerregelingen. Hierbij wordt gesteld dat als sprake is van belastingfraude de beroepsorganisaties van mening zijn dat dan veelal de vrijstelling van artikel 1a, lid 5, wwft van toepassing is. De in de handreiking beschreven situatie zie ik weinig in de praktijk. Meestal vraagt de cliënt aan de belastingadviseur (soms na aandringen van diezelfde belastingadviseur) om hem te helpen bij het gebruik maken van de inkeerregeling. Dat ziet dan eerst op rechtsbijstand, maar nadat deze duidelijk is geworden ziet de dienstverlening veelal puur op het invullen en indienen van een aangifte. En op dat moment ontstaat mijns inziens een meldingsplichtige situatie. Het is aanbevelenswaardig dit nader te belichten in de handreiking.

Onverwijld melden

In paragraaf 6.7.1 wordt nadere aandacht gegeven aan de termijn waarbinnen gemeld moet worden. Uit mijn praktijk blijkt dat bij accountantskantoren het niet duidelijk is vanaf welk moment de termijn waarbinnen gemeld moet worden gaat lopen. De wetgever geeft hiervan aan: 'Pas op het moment dat de instelling bekend is geworden met het ongebruikelijk karakter van de transactie'. Maar wanneer is dat? Mijns ziens pas nadat uit verder (beperkt) onderzoek en overleg met bijvoorbeeld cliënt / bestuur instelling / compliance officer is gebleken dat inderdaad sprake is van een ongebruikelijke transactie. Het is aanbevelenswaardig een verduidelijking in de handreiking op te nemen.

Risicoanalyse maken

In paragraaf 7.3 wordt nadere aandacht geschonken aan het maken van een risicoanalyse, zoals verplicht gesteld door de wwft. Uit hoofde van 'SIRA' moet ook een organisatiebrede risico-analyse opgesteld worden. Deze adresseert in de basis ook specifieke wwft-risico's. Het in de handreiking verwijzen naar SIRA verdient mijns inziens aanbeveling.

Taalkundig

Op pagina 12 onder punt 7 in de tabel staat: "Op het moment dat de bank om advies vraagt, weet de bank weet nog niet wie....". Het onderstreepte woord dient verwijderd te worden;

Afsluiting

Nogmaals dank aan degene betrokken bij het samenstellen van deze handreiking. Ik hoop met mijn reactie een bijdrage te leveren aan de verdere totstandkoming van de handreiking. Mocht u naar aanleiding van mijn reactie met mij in contact willen treden, dan ben ik daar zeker toe bereid.

Met vriendelijke groet,

w.g. Drs. A.J.H.R. Kortekaas RA
AvanTime Compliance Consultants B.V.